

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPCSÜTÖRTÖK 1931. AUGUSZTUS 13
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 180. SZ.FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE D^r

Összeomlott

Románia egyik legrégebb és szolidnak ismert pénzintézete. Nem használ itt a siránkozás, mitsem ér a lamentálás: egy hetven év óta fennálló bank kénytelen volt kapuit becsukni és ezzel némán is jelezni, hogy nem bírja tovább az iramot az öldöklő versenyben. Nem a konkurrencia tette tönkre, nem is a könnyelmű üzletvezetés, az sem oka működése felfüggesztésének vagy beszüntetésének, hogy különlegesen rossz üzleteket kötött volna akár a belföldön, akár a külföldön, hanem az az általános válság, melynek karakterisztikája ugyanaz Angliában, mint Németországban, vagy bármely más államban. Ez a válság nem általános jellegű krízis, hanem kimondottan a tőke válsága, amely mint a gazdasági élet csereeszköze természetesen minden vonatkozásban érezteti hatását. A pénz, a tőke felhalmozódása, államok közötti aránytalan elosztása okozza a bajokat. Az államok élete nagyban ugyanaz, mint az egyes ember élete. Amint a tőke térfoglalása megteremtette a társadalmi proletáriátust, úgy létrehozta most ugyanezt a helyzetet az államok között is. A természetes fejlődés folyamán el kellett oda jutni, hogy éppen úgy mint az emberek között, az államok között is vannak kapitalista és vannak proletárállamok. A proletárállamok megéretté ezernyi nehézséggel jár, azonban elhibázott dolog volna azt hinni, hogy a kapitalista államok élete fenéig tejfel. A pénz, a tőke nemzetközisége folytán a mutatkozó bajok is nemzetköziesek. Tehát az orvoslásnak is nemzetköziesnek kell lennie. A gyógyulási folyamatnak azon felismerésből kell kiindulnia, hogy a mai gazdasági berendezkedések mellett sem a tőke, sem a munka nem állhat egymagában. A két tényező egymásrataltsága nyilvánvaló és nyilvánvaló az is, hogy ennek a két tényezőnek disszharmoniaja a világpiaccon forrása minden bajnak. Mindaddig, míg ez a harmóniát nem sikerül helyreállítani, nem beszélhetünk igazi konszolidációról. És ne okoljuk mindenért a háborút, mert ez csak siettetette a mai helyzet bekövetkezését, de nem volt előidézője. Gyökerében kell megkezdeni a baj orvoslását és ez talán egyben orvoslása lesz majd a hasonló tünetek között létrejött társadalmi differenciálódásokozta bajoknak is.

Románia egyik legnagyobb bankja tegnap beszüntette fizetéseit

A német pénzpiac válságának Románia egyik legnagyobb és legszolidabb pénzintézete, a L. Bercovitz bukaresti bankrésztvénytársaság áldozatul esett. A Bercovitz bank tegnap délelőtt beszüntette fizetéseit. Már hétfőn délután pénzügyi körökben teljes bizonyossággal tudták, hogy a Bercovitz bankház kedden hivatalos formában is bejelentni fizetéseinek beszüntetését. A nagyközönség azonban csak tegnap

értesült a katasztrófáról. Reggel hét órakor már sűrű tömeg lepte el a Bercovitz bankház palotája előtti járdát és a betétesek türellemmel várakoztak, hogy a bank kinyisson. Azonban tíz óra is elmúlt, a bank mégsem nyitott. Ekkor már olyan nagy embertömeg várakozott a bank épülete előtt, hogy rendőrökkel kellett kirendelni, azonban azoknak sem sikerült a tömeget szétoszlatni.

pénzpiacot a legszélesebb körben hajlandó támogatni és visszleszámítolási hittel rendelkezőkre áll az összes pénzintézeteknek. A gabonaértékesítésből kifolyólag annyi külföldi deviza özönlik az országba, hogy minden eszköz rendelkezésre áll. A pénzpiac helyzete nyugodt és szilárd.

A Bercovitz bankház válságából kifolyólag természetes, hogy Bukarestben tegnap délelőtt a legfantasztikusabb híresztelések terjedtek el, amelyek különböző fogatosítandó intézkedésekről tudtak. Ezek a hírek arra készítették a pénzügyminiszteriumot, hogy a következő hivatalos közleményt adja ki:

— A pénzügyminiszterium a legerélyesebben cáfolja azokat a híreket, amelyek a Bercovitz bankház válságából kifolyólag elterjedtek és amelyek arra vonatkoztak, mintha a pénzügyi kormányzat kivételes intézkedéseket óhajtana fogatosítani. Ilyenre a kormány egyáltalában nem gondol. Ilyen intézkedések megtételére nem kerülhet sor és azokkal sem a kormány, sem a Nemzeti Bank nem foglalkozik.

A válságba került bankot hetven év előtt alapították és százötven millió lei alaptőkével rendelkezik. A bank főrésztvényesei Bercovitz Elly a bukaresti zsidó hitközség elnöke és családtagjai. A legutóbbi hetekben a Bercovitz bankház berlini utasításait nem honorálták és ez volt a közvetlen ok a válság kitöréséhez. Ettől függetlenül a Bercovitz bankot különböző ingatlanainak értékesítése következtében veszteségek érték. A pénzintézet tulajdonát Bukarestben több mint hetven hatalmas palota képezi. Ezeknek az értéke szintén csökkent. A szakértők szerint azonban a bankház tulajdonát képező értékek az árcsökkenés ellenére is annyit képviselnek, hogy az érdekeltek pénze száz százalékosan biztosított. A Nemzeti Bankban tegnap délután tanácskozás folyott a beavatkozás és a szabályozás részültvitele érdekében. A válság

Mi van a bank tulajdonosainak magánvagyonával?

A Bercovitz bankház összeroppanása következtében délelőtt kilenc órakor a Nemzeti Bank igazgatótanácsa Manoilescu Mihály bankkormányzó elnöke mellett bizalmas értekezletet tartott és azon Auboin, a Nemzeti Bank mellett működő külföldi pénzügyi ellenőrző szakértő is résztvett. Ezen a tanácskozáson a Bercovitz bankház helyzetéből kifolyólag megvitatták az általános pénzügyi helyzetet. Délben a Nemzeti Bank a következő hivatalos közleményt adta közre:

— A külföldi pénzügyi körülmények következtében a Bercovitz

bankház nehéz helyzetbe került és kötelezettségeinek nem tudott eleget tenni, éppen ezért pénztárait bezárta.

A Nemzeti Bank, a többi bukaresti nagybankkal együtt azonnal a válságba került pénzintézet támogatására sietett, azonban ez a támogatás csak úgy vált volna lehetségessé, ha a Bercovitz bankház tulajdonosai saját személyükben és magánvagyonukkal is felelősséget vállalnak.

A Nemzeti Bank kijelenti, hogy a

A város elhatározta, hogy a tejközpontot bérbe adja

A város ideiglenes bizottsága tegnap esti ülésén teljes részletességében foglalkozott a városi tejközpontnak oly régóta vajudó ügyével. Az üzem alapításáig visszamenőleg átvizsgálta a mérlegeket, megállapította, hogy mennyi a város által befektetett összeg és egyben foglalkozott a tejközpont üzemének kereskedelmi vonatkozásaival is. Megállapította, hogy azt a husz millió leit meghaladó összeget, mely a tejközpontot terheli, az üzem maga a legjobb üzletmenet mellett sem volna képes törleszteni. Első feladata volt az ideiglenes bizottságnak, hogy reális és elfogadható költségvetést készítsen. Ezt úgy sikerült elérni, hogy a város által eszközölt bizonyos befektetéseket részben a villanytelep, a téglagyár, a vízművek, részben pedig a városi gazda-

ság és a központ terhére leirt. Leírta a veszteségeket is annyira, hogy a tejközpont mérlegében az idej első felév végén mindössze négyezer lei veszteség mutatkozik. Behatóan foglalkozott azokkal a módoszatokkal, melyek lehetővé tennék a tejközpont veszteségmentes működését, tekintettel azonban arra, hogy a városi kezelésben való továbbvezetés nem nyújt feltétlenül garanciát arra, hogy a jövőben rentábilis üzem legyen, kimondta az ideiglenes bizottság, hogy a tejközpontot bérbe adja. A város pályázatot fog hirdetni és pályázni nemesak romániai lakosok fognak majd, hanem módjában áll ez a külföldieknek is. A bérbeadás az új közigazgatási törvénynek az ideiglenes bizottságok hatáskörére vonatkozó rendelkezései értelmében öt évre történik majd.

Nem fenéig tejfel az élet

Ausztráliában sem, ahol csak az él gondtalanul, akinek semmije nincs, mert munka nem akad, a házbérek esnek, kedélyes bérlők, ha kilakoltatják őket, felrobbantják a házat, de európai módra a betétek ott is zár alatt vannak

Amikor nagyon megcsömörlünk attól a rengeteg gazdasági bajtól és nyomorúságtól, melyben egész Európa leledzik, felsóhajtunk: de jó volna minél messzebb lenni innen! Például Ausztrália csak elég messzire esik tőlünk, mert hiszen majdnem két hónapig kell utazni, amíg az ember odaér. Az ember naivan elgondolja, hogy tényleg jó lenne Ausztráliában lenni, mert ott minden bizonnyal nagyszerű sorban élnek az emberek és semmi bajuk, bánatuk nincsen. De bizony egészen másképpen világítja meg az ausztráliai viszonyokat egy levél, amelyet Sidney várostól írt egyik itteni rokonának Hartrampf Viktor, aki Temesvárról szakadt olyan messzire. Hartrampf Viktor, aki vállalkozó, annak idején egy kis pénzzel ment Ausztráliába, ott szorgalmával és munkájával vagyont szerzett magának, néhány háza is van. Tehát van mit aprítania a tejbe és mégis panaszkodik. Levele jellemzi az ausztráliai gazdasági viszonyokat, sőt említést tesz az amerikai állapotról is. Érdekes ennek a levélnek néhány részét leközölni, ha

ábránduljanak ki azok a kivándorlásból, akik mindenüket elkötyvetve, esetleg kölcsönpenzben neki akarnak vágni a tengereknek, hogy Európától minél messzibbre új házat keressenek.

— Mindenütt csak panasz és baj, — mondja levelében Hartrampf Viktor, — nyomorúság van az egész világon. De bizony itt sem megy másképp. Itt is igen rosszak a viszonyok. Hogy mi lesz, a jó ég tudja. Munka nincsen és napról napra több lesz a munkanélküli.

Az az egy jó, hogy akinek semmije nincsen, az kap a kormánytól annyit, hogy nem kell éheznie, sőt lakást is adnak és így az emberek csak megvannak valahogy. Azonban az emberek ennek ellenére is igen nyugtalanok és jó talajra találnak köztük a kommunisták, akik az államnak sok bajt okoznak itt is.

— Nekünk sem megy most valami fényesen. Jó pár hónapja nem dolgozom semmit és egyelőre nincsen kilátás sem rá, hogy munkát vállalhassak. A helyzet nemhogy javulna, hanem egyre rosszabb lesz. A házaikkal is igen sok baj van. Mert nemcsak hogy majdnem a felére lementek a lakbérek, hanem a lakók még azt sem fizetik meg. Sokan sok kárt okoznak, aztán meglopnak és a háztulajdonosnak csak egy csomó költsége van, hogy a lakást újból rendbehozza, mert csak úgy kaphat abba új lakót. Sok helyen a megszokott lakók oly nagy károkat okoznak, hogy a házu nem tartja érdemesnek a javításra néhány száz fontot befektetni és inkább jüresen hagyja a házat és vár jobb időre.

De akad olyan lakó is, aki

azon való bosszúságában, hogy a tulajdonos merészelt a bért elkérni tőle, távozásakor dinamitot helyez el a lakásban és azt felrobbantja. A nép a nagy munkanélküliség miatt nagyon el van keseredve és nem tudom, hogy ennek mi lesz a vége.

— Ebben a hónapban Amerikába akartam menni. Azonban nem tudunk elindulni, mert az állam rátette a kezét a bankokban levő pénzre és a betétekből mindössze három fontot adnak ki. Azt is azonban csak azoknak, akiknek más jövedelmük nincsen. Minthogy nekünk a házből van valamelyes bevételünk, ezt a heti három font sterlinget sem kaphatjuk ki a bankból. Így hát szépen itt maradtunk, ahol vagyunk. Különben Amerikából sem jönnek valami biztató hírek. Ott körülbelül tíz millió munkanélküli van. Nagyon

könnyen lehetséges, hogy kiadnánk kétszázötven fontot az utazásra és Amerikában nem volna semmi kéretet, hanem élhetnénk szépen a készpénzből. Ilyen esztelenséget mégsem teszünk.

— Itt most — július elsején — éppen a tél közepén vagyunk. Szerencse, hogy itt az éghajlat enyhe és így a sok munkanélküliség nem igen kell szenvedni a hidegtől.

Mert nem tudom, honnan vennék az emberek a tüzelőre valót. Némely napokon azonban kissé csip a hideg, olyankor kénytelenek vagyunk igénybevenni a villanykályhát. Sok ember még ebben az időben is hajléktalanul a szabadban kénytelen tölteni az éjszakát.

Ez a levél világosan mutatja, hogy Ausztráliában sem fenéig tejfel az élet. A világválság hullámai oda is elértek és a nyomor ott éppen olyan, mint nálunk.

A temesvári iparosok nagy küldöttsége üdvözölte Gofsorean Kornélt hivatalbalépése alkalmából

Tegnap délben az ipartestület és a kisipari munkaadók szindikátusának nagy küldöttsége tisztelgett Gofsorean Kornél dr. főpolgármesternél. G u t u Simon szabómester, aki elsőnek beszélt, az iparosság nevében üdvözölte a főpolgármestert hivatalba lépése alkalmából és az iparosok részére jóindulatú támogatását kérte. Gofsorean Kornél dr. megköszönte az üdvözlést és hangsúlyozta, hogy Temesvár mindenkor erősen ipari és kereskedelmi város volt és ezt a jellegét a jövőben sem fogja elveszíteni. Eppen ezért szükséges, hogy a város vezetősége az iparosokat mindig kellő megbecsülésben részesítse. Azután Kovács István kocsigyáros, a munkaadók szindiká-

tusának elnöke mondott magyar üdvözlő beszédet, amelyre a főpolgármester ugyancsak magyarul válaszolt. Hangsúlyozta, hogy az iparosság mindig legerősebb alapja volt Temesvár városának és számít rá, hogy az iparosság ezt a jelentőségét a jövőben is megtartja. Kijelentette, hogy a város vezetősége mindenha tekintettel lesz az iparosok érdekeire, mert a virágzó ipar jelenti egyben Temesvár virágzását is. A főpolgármester azután különböző aktuális kérdésekről beszélt. Így többek között szóvá tette a temesvári piacok rendezését és átesportosítását is, amely egyaránt érdeke a kereskedelmenek, az iparnak, de leginkább a fogyasztóknak.

A jugoszlávok ígéretük ellenére lehetetlenné teszik a Bégán való hajózást, mire a román hatóságok retorzióval élnek

Romania gabonaekszportjának jórésze a Bega-csatornán, onnan a Tiszán, majd a Dunán keresztül Csehszlovákia nyugati része felé irányul, ahol azt a komáromi és pozsonyi dunai kikötőkben veszik át. Jugoszlávia nem jó szemmel nézi ezt az ekzportot és igyekszik azt megnehezíteni, sőt teljesen lehetetlenné tenni. Két hét előtt jelentették, hogy a Temesvárról induló és gabonával megrakott uszályhajókat Jugoszláviában nem veszik át, illetve nem engedik utjukat folytatni, mert állítólag olyan alacsony a Bega vize ottan, hogy az uszályhajók nem járhatnak. Ennek az volt az oka, hogy a jugoszlávok éppen most láttak neki a területükön levő begai zsilipek javításának. A kereskedelmi kamara és Peter Julián dr. kormányzó közbenjárására

Argetoiianu pénzügyminiszter diplomáciai úton kérte Jugoszláviát, hogy a gabona szállítási kampány idején tekintsen el a zsilipjavítástól. Mes is jött hamarosan a válasz, amely szerint a jugoszlávok készeknek nyilatkoztak arra, hogy a zsilipjavítást öszre halasszák. Azonban ennek ellenére a vizállás a Bega jugoszláviai részén mégis olyan alacsony, hogy az uszályhajók még mindig nem járhatnak. Ennek oka vagy az, hogy a Bégának a Tiszába való befolyásánál a zsilipeket túlságosan kinyitották, vagy pedig mégis folytatják a zsilipek javítását. Most felmerült a terv, hogy Románia éljen retorzióval és Bélinél zárja el a zsilipeket és ne engedjen vizet a Bega medrébe. Ennek az lesz az eredménye, hogy a mederből teljesen eltűnik a víz és a Bega ju-

goszláv területen egyáltalán nem lesz hajózható. Megéreznek ezt az intézkedést azok a jugoszláviai gyárvállalatok is, amelyek a Bega vizéből nyert üzem energiájukat és kénytelenek volna üzemet beszüntetni. Remélhető, hogy ez az intézkedés hamarosan más belátásra bírja a jugoszláv hatóságokat és nem akadályozzák mesterségesen a román gabonaekszportot, mert a Bega vízének kimaradása esetleg sokkal nagyobb károkat okozna nekik.

Diját nyert a zombolyai dalárda Nagy-kikindán

Megírtuk, hogy a Nagy-kikindai Polgári Dalkör fennállásának negyvenedik évfordulója alkalmából nagyszabású dalosversenyt rendezett, amelyre a Temesvári Magyar Dalárdán kívül még a Zombolyai Iparos Dalkört hívták meg. A zombolyai dalegylet, amely eddig is szép sikerrel hódolt a dal kultúrájának, elfogadta a meghívást és résztvett a nagy-kikindai dalosversenyen. A zombolyai dalosok nagy-kikindai vendégszereplése a legteljesebb siker jegyében folyt le. Már a dalosok fegyelmezett fellépése is nagy tetszést keltett a hallgató közönség körében és ez a siker fokozódott, amikor a dalárda Levitzky György karmester vezénylete alatt kiváló felkészültséggel valóban nagyszerűt nyújtott. A lány tenorok, a pompás összhang és a ritmikus készség lázba hozta a közönséget, amely lelkesen ünnepelte a zombolyai dalosokat, akik ezüst serleget nyertek.

Leleplezték egy veszedelmes besurranó tolvajt

A temesvári rendőrséghez az utóbbi hetekben számos feljelentés érkezett, amelyek egy veszedelmes besurranó tolvaj garázdálkodását jelezték. A feljelentések alapján a rendőrség megindította a nyomozást és sikerült a tolvajt Muntean Mária személyében ártalmatlanná tenni. Ki hallgatása során beismerte, hogy több ízben követett el lopásokat Temesvárott. Legutóbb Bati János, a temesvári munkásbiztosító pénztár tisztviselőjének gyárvárosi lakásába hatolt be, ahonnan női fülbevalókat, revolvert és egy órát tulajdonított el. A lopott holmikát a rendőrség Muntean Mária lakásán megtalálta és visszaszolgáltatta azokat a tulajdonosnak. Mintegy három héttel ezelőtt Katica Ferenc erzsébetvárosi vendéglős lakásába surrant be és az alvó vendéglős mellől ellopta az aranyóráját és láncát, míg azelőtt Nikolic Dusan a gyárvárosi Bárány utca 15. számú ház tulajdonosának lakásáról egy zseborát vitt el. A lopott tárgyakat nagyrésztene eladta és a házkutatás alkalmával mindössze a vendéglős aranyóráját találták meg. A tolvaj asszonyt, aki hasonló ügyek miatt már több ízben a fegyházban volt, kihallgatása után átadják az ügyészségnek.

Divatós frottier szövetek fűdőkabátja 150cm. széles L. 180.
Frottier törülköző 115x50 L. 60.
a Népáruházban
Belváros, Matei Corvin-utca 4.

Az igazságtalan békeszerződés mely a háborus vereség után anyagilag is teljesen tönkre akar tenni egyes álla- mokat, oka Európa minden bajának

Németország szomorú gazdasági és politikai körülmények között érte meg a weimari alkotmány évfordulóját. Máskor ezt a napot nagy fényvel ülték meg egész Németországban. Ez idén igen csendesen telt el az alkotmányünnep. Az általános zászlószórástól ezuttal eltekintettek és csak a parlament épülete volt fellobogózva. A Berlinben tartott alkotmányünnepén Dittrich pénzügyminiszter volt az ünnepi szónok, azonban az alkotmány jelentőségének fejtegetése után pénzügyi kérdésekre tért át. Pénzügyi, gazdasági és politikai problémákról beszélt. Kifejtette, hogy a mai bajoknak nagy részben az az oka, hogy Németország túlnagy kezdősebességgel indult neki a gazdasági újjáépítésnek és aztán nem tudta az ütemet betartani. Németország túlméretezte magát és most kiderül, hogy ezeket a kereteket nem tudja anyagilag betölteni.

De hogy mindez bekövetkezett, annak tulajdonképpen és igazi oka a békeszerződés, amely igazságtalan és olyan tendenciával készült, hogy a legyőzött államokat a háborus vereség után anyagilag is teljesen tönkretegye.

Az alkotmányünnepen szokásos diszszemlélet Hindenburg birodalmi elnök ebben az esztendőben nem tartotta meg.

Berlinben a rend helyreállítása érdekében mérsékelt ostromállapotot rendeltek el. Ennek hatása alatt tegnap az utcák már csendesek voltak. A Deutsche Allgemeine Zeitung értesülése szerint

kormánykörökben azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a kommunista párt működését az egész birodalom területén betiltják. Erre vonatkozólag azonban a kormány még nem jutott konkrét elhatározásra.

A londoni Daily Herald jelenti, hogy Montague, az Angol Bank elnöke öt nagy bank igazgatójával együtt értekezletet tartott, amelyen elhatározták a németországi rövidlejárati kölesönök fentartását. Pár nap múlva nemzetközi bankárkonferenciát hívnak össze Londonba vagy Párisba.

A Jüterborg mellett történt vasuti merénylet tettesei után lázasan folyik a nyomozás. Kiderült, hogy a merénylő Friedrichstadtban vásárolta a drótvetéseket, amelyet a robbantásnál használt. A kereskedő pontos személyleírását adott a merénylőről. A merénylő különben egy másik villanyfelszerelési üzletben is járt, ahol azonban nem találta meg az általa keresett dolgokat. A személyleírás, amit ebben az üzletben adtak róla, egyezik a másik helyen kapott adatokkal. Azt hiszik, hogy néhány napon belül sikerülni fog a merénylőt kézrekeríteni.

Hannoveri jelentés szerint az

északnémetországi sajtószindikátus tiltakozó jegyzéket küldött a német belügyminiszternek.

A jegyzék tiltakozik az ellen, hogy a jövőben ismét kényszerítse a kormány, mint azt a

népszavazás előtt tette, a lapokat bizonyos közlemények engedély nélküli közreadására. A tiltakozás a kormány eljárását törvénytelennek és alkotmányellenesnek bélyegzi.

Spanyolország eladja Marokkót Németor- szágnak

Párisban kinosan hatott a spanyol kormány az az elhatározása, hogy gyarmati politikájával teljesen szakít és nem tartja meg többé gyarmatait. Az a terv merült föl, hogy Spanyolország gyarmatait vagy eladja, vagy pedig teljes önkormányzatot ad azoknak. Marokkót azonban minden körülmények között eladják Németországnak és

erre vonatkozólag a tárgyalások már meg is indultak. Franciaországot ez igen kellemetlenül érinti. Annak idején azért vették el a németektől Kamerunt a franciák, hogy ne legyen a hátuk mögött egy nagy német gyarmat, most pedig még kellemetlenebb szomszédtság lenne nekik, ha a németek befészkelnék magukat Marokkóban.

El akart válni rendetlen feleségétől, de a bíróság úgy döntött, hogy a hanyag házvezetés nem válóok

Érdekes válóperben hozott határozatot a Kuria. A perben szembenálló házaspár husz évvel ezelőtt házasodtak össze. A férj munkába járt, az asszony pedig otthon maradt és a háztartást vezette. Éppen e körül tört ki a baj, mert a férj úgy találta, hogy az asszony a lakást nem tisztogatja kellőképpen, férjét nem látja el megfelelően és ezért keresetében azt állította, hogy ilyen körülmények között nem tartozik az asszonnyal együtt élni. A feleség elismerte,

hogy bizony a ház körül nincs minden a legnagyobb rendben, azonban azzal védekezett, hogy már előrehaladt korban van és ezért sok mindent el kell férjének néznie. A Kuria most kihirdetett ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indoklása szerint a Kuria figyelemmel a felek husz év óta fennálló házasságára, az asszony előrehaladott korára, úgy találta, hogy a házasság nincsen annyira feldőlvé, hogy a felek ne élhetnének tovább együtt.

A temesvári csendrendelet elkészült és így csend is lesz a városban, ha — betartják

Sagovici Sámuel dr. városi főjegyző elkészítette a csendrendeletet. A rendelet az első részben a nyilvános zenét szabályozta, Utcákon, parkokban és tereken este tízenegy órától reggel hétig mindenfajta zene tilos. Kávéházak, vendéglők, cukrászdák nyitott terraszain csak éjjel tizenkét óráig szabad muzsikálni, tizenkét óra után csak a helyiségben. Utcái rádióhangversenyt csak délután 6—8 óra között lehet tartani. Magánlakásokban zene és ének este tízenegy óráig van engedélyezve, ezen túl időpontban csak a szomszédok beleegyezésével. Külön foglalkozik a rendelet a gépkocsik és motorke-rékpárokkal. A gépkocsik este tíz

órától reggel hét óráig a szirénát csak a legszükségesebb esetben használhatják. Napközben kipuffogatót használni tilos. Éjjel az autóknak tilos túlközléssel figyelmeztetni, hogy valakire várakoznak. A sofförök a taksziállomásokon nem javíthatják az autókat. Altalában az autóknak a legnagyobb csendben kell nappal is haladniuk. A rendelet harmadik része a favágógépek használatát szabályozza. Belvárosban csakis az udvarokon lehet favágógépet használni. Akik a csendrendelet intézkedései ellen vétének, kihágást követnek el és 500—5000 leig terjedhető pénzbírsággal sújthatók. A csendrendelet ellen vétőket a rendőri közegek je-

lentik fel, azonban bejelentheti bármelyik polgár is, A büntetés kiszabását a csendrendelet a bíróság hatáskörébe utalja.

Megfojtotta ikreit, mert félt Amerikából hazatérő férjétől

Szarka Györgyné 35 éves lajoskomáromi asszony férje már esztendő előtt kivándorolt Amerikába. Mielőtt utnak indult, megígérte feleségének, ha anyagi helyzet megengedi, visszatér hozzá. Szarkáné miközben férje Amerikában tartózkodott, viszonyt kezdett egy fiatalemberrel s nemrég két iker-gyermeknek adott életet. Alig hogy gyermekeit megszülte, értesítést kapott férjétől, hogy rövidesen megérkezik. Az asszony félelmében a kis apróságot megfojtotta s holttestüket udvarának trágyadombjában ásta el. A szomszédok közül valaki besugta Szarkáné bűnét a csendőrségnek, amely megindította a nyomozást és Szarka Györgynét letartóztatta. Az asszony töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy férjétől való félelmében követte el a kettős gyilkosságot.

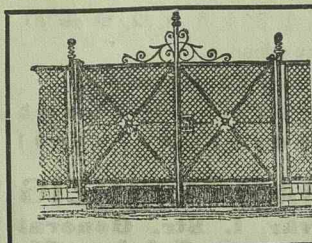
Elkeseredés a radnai iparosok között

A radnai iparosok között nagy elkeseredést okozott az a feljelentés, amelyet az Országos Kisiparosok és Kézművesek szövetségének radnai alcsoportja tett és amelyben harminckét radnai iparost kontársággal vádoltak. A feljelentett harminckét iparos között nyolc mester volt, akik szabályszerű iparigazolvánnyal rendelkeznek, tehát joguk van munkát vállalni. Munkaalkalom hiányában azonban kénytelenek voltak a többi huszonnégygyel együtt alkalmi munkával eltartani családjukat. A főszolgabíró a feljelentés alapján fejenként száz lei bírsággal sújtotta a harminckét iparost és munkást, akik a büntetés ellen felebbezést jelentettek be, már annál is inkább, mert szerintük maga a feljelentő Deák Tivadar eszmadia mester is több mesterséget űz, de azonkívül vannak még iparosok Mária-radnán, akik a munkaügyi törvény alapján kontárkodnak. Ezzel a feljelentéssel harminckét munkanélküli családapát és családfentartót juttattak a kétségbeesés széléhez, mert ezek a feljelentés miatt most már alkalmi munkát sem vállalhatnak és családjukkal a legnagyobb nyomornak vannak kitéve.

Nagy raktár modera
cserepályákban,
kandallókban és ia-
karéktűzhelyekben,
Minden színben és kivitel-
ben, elsőrendű anyagból,
bámulatos olcsó áron az
1898. évben alapított cse-
répályagyártó cégnél,

PLESZ JÁNOS FIAI
Mehala, Str. Oitenei 18

(Wlassits-utca, új gyár a sarkon túl,
Crisan-utca 18). Falcsempézés, kály-
haátrakások és javítások pontosan
és gyorsan eszközölköttek.

Vaskapu, ajtó es diszkerítés

sodronyfonatbetéttel
elegáns
praktikus
tartós és
olcsó
tehát minden előnnyel rendelkezik. Mím/alap és
árjegyzékkel szolgál

Bozsák M. és Fia R. T.
sodronyáru-, vas- és rézbutorgyár. Temesvár-Gyár-
város, Alsóárók-u. 10. Telefon 3-88.
Nagy készletek! Prompt szállítás! Olcsó árak!

Déli
HírlapSzerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-
TÉR 4. SZÁM.

Telefon:

2-52, este 9 után 10 és 2-42.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 900 lel. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félfévre 600, évente 1200 lel,
vagy egyenlő értékű valuta.A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.A „Heli-con” Bányai Nyomda R.-T.
nyomása.

Akiket kifütyültek

Londonban, amint az ottani új-
ságok hírül adják, megalakult A
kifütyült szerzők egyesülete. Már
alapszabályait is megjelentette.

Ez az ötlet furcsa, de nem új.
1879-ben Párisban is működött
már ilyen egyesület s megalakítói
a legjelesebb írók voltak köztük
Turgenyev Iván, Zola és Alphonse
Daudet. Később tagjai sorába vet-
ték Flaubert-t és Edmond Gon-
court. Mindegyik bőségesen rászol-
gált erre az elismerésre.

Turgenyev egy szindarabját ott-
hon annyira kifütyülték, hogy
ezért kellett menekülnie hazájából.
Daudet eleinte vonakodtak maguk
közé fogadni, meg kellett győződ-
niök, hogy az arlesi nő csak-
ugyan kifütyül-e. De mikor a
bírálbizottság kiszállt, a színház-
ban, máris fütyültek, noha még a
függönyt sem huzzák föl.

Zolának nem kellett semmit sem
bizonyítania. Róla köztudomású
volt, hogy mindig hatalmasakat
bukott.

Guy de Maupassant is pályázott
a dícsőségre. De nem vették föl.
Csak egy felvonását fütyülték ki.
Ezt pedig kevésnek találták...

A liberális párt gyászülést tar-
tott. A liberális párt temesi szerve-
zetének választmánya Cosma
Aurél dr. volt miniszter elhunytá
alkalmából, aki a szervezetnek el-
nöke volt, gyászülést tartott. Im-
broane Ávrám dr. elnök méitatta
Cosma Aurél dr. érdemeit. A gyász-
ülés után a választmány aktuális
ügyekkel foglalkozott és elhatároz-
ta, hogy ismét megjelenteti Renas-
terea címen hivatalos lapját.

IDŐJÁRÁS. A meteorológiai inté-
zet jelenti: Kissé hűvösebb, de esen-
des időjárás várható a szél későbbi
erősödésével.

— Rendnek muszáj lenni! A temes-
vári motor-favágógépek tulajdonosai-
nak küldöttsége arra kérte Grofsorean
Kornél dr. főpolgármestert, hogy he-
lyezze hatályon kívül azt a rendelke-
zést, amely a Belvárosban és a kül-
városok főutonalain a faaprítást
megtiltja. A főpolgármester válaszá-
ban kijelentette, hogy elhatározásától
nem térhet el és mindenképpen betart-
ja ebben a kérdésben hozott intézke-
déseit.

Farkaskutyák ásták ki a temető árkából
a meggyilkolt kisgyermeket, akit megölt
a szegénybe jutott leányanya

A Nagykanizsa közelében fekvő
Alsóbő községben több gazdának
feltűnt, hogy a temető árkában két
hatalmas farkaskutya szűkülve ka-
parja a földet. Odamenve borzadva
látták, hogy a kutyák egy dobozt
kapartak ki, amelyben néhány
napos csecsemő holtteste fekszik.
Bejelentették az esetet a csendőr-
ségnek, mely csakhamar kiderít-
tette, hogy a község egyik teki-

télyes gazdájának a leánya, Ma-
jor Margit titokban gyermeket
szült és hogy megszabaduljon a
„szegyéntől”, megfojtotta a gyer-
meket, betette egy fadóbozba és
elásta a temető árkába, ahonnan
azután most a farkaskutyák kiás-
ták. Mikor a fáluban elterjedt a
hír, hogy a holttestet megtalálták,
Major Margit megszökött és a
hatóságok elrendelték a körözését.

AZ ÚJ VÁROSI TISZTVISELŐK
INKADRÁLÁSA. Temesvár város
ideiglenes bizottsága tegnap tartott
ülését beosztotta fizetési osztályokba
azokat a tisztviselőket, akik legutóbb
megválasztottak. A nyolcadik fizetési
osztály első fokozatába került 7229 lei
összjövedelemmel az áldozati adó le-
vonása után: Babos Simon, Balogh
Ferenc dr., Muntean Timót dr., Belciu
Gherasim, Osteanu Simon, Babeu Dá-
vid. A kilencedik fizetési osztály má-
sodik fokozatába havi 6513 lei meg-
maradó fizetéssel: Cornea Viktor és
Ilumita Ilés. Havi tiszta 3894 lei fizet-
ést kapnak: Popovici Valér, Laux
István, Paskády Dezső és Lindemann
Péter. Havi 3595 lei fizetést kap Co-
losan Koriolan és végül havi 3120 lei
fizetést kapnak Velcean Jenő, Russu
Bela, Grofsorean Julián és Schneider
Ferenc.

— Az önkéntes tűzoltók őrszolgá-
lata. G a j u György, a belvárosi ön-
kéntes tűzoltóság titkára felkereste
Grofsorean Kornél dr. főpol-
gármestert és panaszt tett az ellen,
hogy az önkéntes tűzoltóságot mellő-
zik a belvárosi mozinál és nem oszt-
ják be a tűzörségbe. Biste Leó városi
tűzoltóparancsnok egy ízben már ka-
pott utasítást, hogy az önkéntes tűz-
oltóság szolgálatát is vegye igénybe
az ilyen őrségnél, azonban mégsem
teszi. Grofsorean Kornél dr. főpolgár-
mester megígérte, hogy ezt ügyet
megvizsgálja.

+ Városi és köztisztviselők az
„Ighena” uszodájában 10 leiert fű-
rödnek.

— Nagysikerű hangverseny Ka-
ránsebesen. A karánsebesi Filhar-
monikus Társaság, amely sikeres
szereplésével jólcseggő nevet szer-
zett magának, nagysikerű hangver-
senyt adott a Diemer-féle kerthelyi-
ségben, amelyet ebből az alkalomból
teljesen megtöltött a város zene-
értő közönsége. A hangverseny
Rossini Sevillai borbélyának sok
technikai tudást igénylő nyitányá-
val kezdődött, amelyet a zenekar
kifogástalanul adott elő. Azután az
énekkar adott elő néhány énekszám-
ot, melyek szintén nagy sikert
arattak. A hangverseny fénypontja
a zene és énekkar együttes szerep-
lése volt, amikor egy operett finá-
lét adtak elő. A közönség lelkesen
ünnepelte az előadókat. A nívós
hangversenyért elismerés illeti a ze-
nekar karmesterét, Pálik József
mérnököt, aki ritka hozzáértéssel
kezelte a karmesteri pálcát. A
hangverseny sikeréhez nagyban
hozzájárult Suciu Melitta, az
énekkar karmestere, akiben nagy
zenei műveltségű karmestert ismert
meg a közönség.

— Politikai vérfürdő Spanyolország-
ban. Egy madridi vendéglőbe, amely-
ben szocialisták tanácskoztak, hirtelen
egy csoport fegyveres ember rohant
be és lövöldözni kezdett. Három em-
bert megöltek és többeket megsebesi-
tettek. A vérfürdő után kirohantak
és sikerült eltűnniök. A hatóságok
azt hiszik, hogy a támadást kommu-
nisták követték el.

Chrysler, De Soto, Plymouth,
Whippet, Buick, Essex, Erskine,
Durant, Chevrolet, Ford stb.

alkatrészek

rugók, rugólapok,
autógummit, olajok,
legolcsóbban

Autoservice Soc. Com.

Timișoara - Belváros, Liget-ut. sz.
Cioban-palota.Zongorázik
Hegedül
Van gramofonja

Kottát, hangszert, lemezt addig ne
vásároljon, amíg az új magyar szem-
mákerkedése árjegyzékét nem láttál
Araink minden más cég áráinál ol-
csóbbak! Kedvezményeink meglepőek!
Kérje azonnal magyar árjegyzékün-
ket! Cím: Scala, Bucuresti, Cas. Post.
191. (586)

Nyáron

a világ közvéleménye szerint
Budapest a legszebb város
Az itt lévő

BRISTOL SZÁLLODA

új rendszere a közönség
tetszését megnyerte.

Napi 12 P.-től kaphat

a szoba fekvésétől függőleg

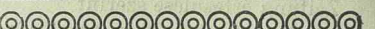
lakást

és
elsőrendű teljes
ellátást.

Jöjjön, próbálja meg és mindig
csak hozzáak fog szállni.

Bristol Szálloda

Budapest—Dunakorzó

CAPITOL-MOZI:

Augusztus 12, 13, 14.

APOLLO-MOZI:

Augusztus 15, 16.

„Alraune“

100 százalékos német beszélőfilm!
Elsőrangú erkölcsdráma, egy
fiatal leány életéből.

Hans Heins Ewers
híres regénye után.

A főszerepekben:
Albert Bassermann, Brigitte
Helm, Bernhard Götzke

Monopol: Panfilm, Bucuresti.

Az előadások kezdete: 6 és
9 órakor. Vasár- és ünnep-
napokon: 4, 6 és 9 órakor.

Kedvező időjárás esetén nyári
mozi.

Lipcsei őszi
mintavásár

1931. aug. 30. — szept. 8.

Mintavásár a belváros 40 vásárpalotájában.

Építési-, házi- és üzemi szükségletek vására
a kiállítás 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 és 20.
számu csarnokaiban.

Dus választék áttekinthető rendezésben!

Kérjen részletes felvilágosítást utazási és egyéb
kedvezményekről!

LEIPZIGER MESSAMTLEIPZIG

Angerbauer Jenő Temesvár, I. Str. General
Praporgescu 8. Telefoni 70.

SZEPTEMBER ELSEJÉN KEZDŐDIK A TANÍTÁS AZ ELEMI ISKOLÁKBAN. A közoktatásügyi miniszter rendelkezésként közölte az összes elemi iskolák és óvodák igazgatóságával, hogy a tanítás szeptember elsején kezdődik. Utasította a miniszter az iskolák igazgatóságait, hogy a beiratásokra tegyenek meg minden előkészítést, hogy a tanítás szeptember elsején kezdetét vehesse.

— **Sulyos csapás érte W. Megessor Márton** zombolyai közművesmestert, akinek tízenyolc éves leánya, Borbála rövid, kínos szenvedés után elhunyt. Temetése a lakosság osztatlan részvétele közepette ment végbe.

Egyre erősödik a mozgalom a magyar nemzeti alap létesítésére. Budapesti jelentés szerint a nemzeti valutatéli alap létesítésére vonatkozó mozgalom egyre erősödik. A Pponyi Albert gróf táviratot küldött Budapesrt, amelyben jelzi, hogy nyaralását megszakítja, hogy kezébe vehesse a mozgalom irányítását. Apponyi terve, hogy nagy országos bizottságot létesít, amelynek tagjai a pénzügy, gyári vállalkozás, ipar és kereskedelem vezető egyéniségei lesznek. A nagybizottságon kívül lesznek vidéki bizottságok a városokban és azoknak elnökei a polgármesterek lesznek. A Nemzeti Bankban külön számlát nyitnak, amelyre rávezetik az összes adományokat, amelyek a nemzeti valutaletét alapra érkeznek.

— A zombolyai főiskolai hallgatók mulatsága kitűnően sikerült. A magyar, román és német nemzetiségű hallgatók együttesen rendezték meg táncmulatságukat, amelyen résztvett a három nemzetiség intelligenciája. A védnökök Getia János dr., Scheipner György dr. és Bizek Dezső dr. voltak. A rendezés tagjai voltak Bizek Dezső, Bizek Péter, Bűsz Elemér, Faur Jonel, Flieg Ferenc, Flieg József, Foszt Zoltán, Izverniceanu Miron és Schummer Péter. A táncmulatság, amelyen nagyszámú közönség jelent meg, igen jól sikerült.

**A Lloyd-Taverna
Renoválása miatt
az ebéd és vacsora felszolgálása
mától kezdve a
terrasszon
történik.**

* **Magyar vízumigazolványok**, amelyek Szent István hete előtt, tehát már most érvényesek, a Déli Hírlap kiadóhivatalában kaphatók. Ezek birtokában a vízum Budapesten utólag egyharmad áron váltható meg. Kedvezményes utazásra jogosító igazolványok ugyan csak a Déli Hírlapnál kaphatók. A Szent István heti kedvezményekről külön számolunk majd be.

Kamatleszállítás Németországban. A német birodalmi bank tegnaptól kezdve a váltók kamatlábát tizenöt százalékról tízre, a lombardkamatlábát pedig husz százalékról tizenötöre szállította le.

* **Ha Temesvárra jön, kérje mindegyiket az ingyenes tájékoztatót.** (Conducatorul prin Timisoara.)

Csalafinta csaló naiv mesével becsapott egy józsefszállási hiszékeny magyart

Józsefszállás kicsiny magyar telepés község a román Zsebely és a német Liebling között. A paptól kezdve az utolsó zsellérig szegény ember ott mindenki. Eddig Józsefszállásról nagy öröklődéssel csak az adószedő tudott pénzt elvinni. Most aztán kiderült, hogy egy csalafinta csaló is meg tudta tenni azt, hogy egy szegény józsefszállási magyarból pénzt csikarjon ki. A község egyik lakosa Dudás János, akit az Isten tíz élő gyermekkel áldott meg. Legidősebb leánya a délamerikai Rio de Janeiróban él. Ezt valahogyan megtudta egy élelmes szélhámos és arra használta föl, hogy megkárosítsa a nagy szegénységben tengődő Dudást. Beállított hozzá egy fiatalember, aki Korek János szendandrási géplakatosnak mondotta magát és elmondta, hogy örömhirt hozott. Az örömhír az, hogy ott Dudás János amerikai lánya negyven dollárt és egy csomagot küldött szülőinek. A pénzt és a csomagot nem Korek János hozta, hanem a bátyja, aki most tért haza Amerikából. Vasárnap — mondotta a szendandrási géplakatos — a bátyja Dentán lesz Wagner János 337 házszámú lakosnál, aki az apósa. Ott lehet majd tőle átvenni a két küldeményt. Dudás Jánosék igen megörvendeztek, megvendégelték Koreket, akinek tisztelőre még egy tyukot is levágtak és egy

kis bort is hozattak a kocsmából, Korek János megette a tyukot és megitta a bort és aztán kijelentette, hogy a hír hozásáért neki háromszáz lei jár, mert hiszen költsége volt a jövetellel. Dudás János kölcsönkérte a háromszáz leit és átadta azt Korek Jánosnak, sőt még a kocsiján a zsebelyi vasúti állomásra is elvitte a hirhozót. Vasárnap aztán Dudás János, a felesége és az egyik fia szekerekön elkocogtak Dentára és beállítottak Wagner Jánoshoz, hogy ott annak vejétől átvegyék a negyven dollárt és a csomagot, amelynek tartalmára igen kíváncsiak voltak. Kiderült azonban, hogy Wagnernek semmiféle veje nincs Amerikában, se Korek nevezetű, se más. Ellenben elmondták Wagnerék a Dudás-családnak, hogy a szélhámos már más három embert is küldött hozzájuk, hogy ott Amerikából érkezett pénzt vegyenek át és mindháromtól kicsalt néhány száz leit. Dudásék szomorodott szívvel tértek haza Józsefszállásra. Nem kapták meg sem a negyven dollárt, sem a csomagot, ellenben kiadtak háromszáz leit, adtak vacsorát, kocsit és maguk is vesztettek egy napot, a lovaikat pedig hiába fárasztották. A csaló ellen feljelentést tettek a csendőrségnél. Ezzel azonban a káruk még nem térül meg.

Tévesen elvették kétszázhatvan vendéglős iparendélyét. A temesvári és megyei vendéglősök körében nagy elkeseredést váltott ki a pénzügyigazgatóság azon rendelkezése, mellyel az italmérségi engedély illetékhátraléka miatt 183 vidéki és 48 temesvári vendéglóstól bevonta az iparendélyt. Az italmérsékről szóló új törvény szerint ugyanis azoktól a vendéglóstól, akik adójukkal hátralékban vannak, a pénzügyigazgatóságnak joga van az iparendélyt megvonni. A temesvári pénzügyigazgatóság a törvény téves értelmezése következtében összesen 267 vendéglóstól vette el az iparendélyt de nem azért, mert nem fizették az adójukat, hanem, mert az italmérségi engedély illetékével néhány napig hátralékban voltak. A vendéglősök ipartestülete az ügyben a miniszteriumhoz fordult és ha a miniszterium is a pénzügyigazgatóság álláspontjára helyezkedik, akkor a temesvári táblához, mint közigazgatási bírósághoz fordulnak jogorvoslásért.

* **Aranyér ellen:** Haemorsan! Olcsón kapható a gyógytárakban.

Sertésvész Józsefszálláson. Józsefszállás szegény lakosságát nagy csapás érte azzal, hogy a gabona ára lecsökkent és a lakosság egész évi munkájáért alig kap valamit. Ehez járul az, hogy a községben sertésvész ütötte fel a fejét. Néhány napon belül közel harminc hizlalásba fogott disznó betegedett meg és ezek közül tizen-négy már el is hullott.

— **Az orvosok kötelesek beiratkozni az orvoskamarába.** Rudnea Roman dr., a temesi orvoskamara elnöke ezúton is felhívja a temesvári és temesmegyei orvosokat, hogy a kamarába való belépési nyilatkozat és a tagdíj beküldésének utolsó határidője augusztus huszadika. Ezen időpontig az összes temesvári és temesmegyei gyakorló orvosok kötelesek magukat az orvoskamarába felvételre, mert gyakorlatot az egészségügyi törvény értelmében csak az orvoskamara tagjai folytathatnak. Amelyik orvos viszont a törvény rendelkezéseivel ellentétben orvosi gyakorlatot folytat, azt 5—50.000 leig terjedő büntetéssel sújtják.

— **Gyászistentisztelet Vértés Adolfért.** A belvárosi zsidó hitközség ma, szerdán déli tizenkét órakor néhai Vértés Adolf dr. volt elnökének emlékére ünnepélyes gyászistentiszteletet tart.

A zombolyai gimnázium nem szűnik meg. Jorga miniszterelnöktől a napokban távirat érkezett Izvernicean D. zombolyai gimnáziumi igazgatóhoz, melyben a miniszterelnök értesíti, hogy az állam továbbra is fenntartja a zombolyai fiugimnáziumot, ha a község a tényleges költségekhez hozzájárul és a segédtanerők fizetését fedezi. Miután segédtanerők nincsenek alkalmazva, a község hozzájárulása nem haladja meg a múlt évi költségeket és így zombolya négyosztályos középiskolája szeptember elsején zavartalanul megkezdheti működését.

— **Cuza és Jorga fuzionálnak.** A Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja azt írja, hogy Jorga és Cuza a fuzionálnak és Jorga tanár politikai programját módosítva elfogadja Cuza tanár programját. Cuza viszont eddigi erős politikai nézeteit enyhíti. Pop Valér dr. erdélyi miniszter és Robu Nichifor cuzista képviselő készíti elő Erdélyben és Bukovinában Jorga és Cuza fuzióját.

— **Angol kormányválság a munkanélküli segély leszállítása miatt.** Macdonald angol miniszterelnök nyaralásából hirtelen visszatért Londonba. Visszatérése összefüggésben áll azokkal az ellentétekkel, amelyek a munkanélküliek segélyének leszállítása miatt a munkáspárt és a liberálisok között támadtak. Nem lehetetlen, hogy ematt kormányválságra kerül a sor. Lehetséges az is, hogy nem az egész kormány távozik, hanem a válságot a kabinet átalakításával oldják meg.

— **Elfogták a zombolyai szatirt.** Megirtuk, hogy Zombolyán egy szatir rémitgette az asszonyokat és mikor üldözöbe vették, a kukoricásokban kereset menedéket. Az illetlenkedő férfit most sikerült az egyik kukoricásban elfogni. Bekísérték a csendőrségre, ahol kiderült, hogy Legó Mátyás zombolyai fuvarossal azonos. A csendőrség megindította ellene az eljárást.

— **Elfogtak egy bukaresti sikkasztót.** A határmenti Pécska község közelében a csendőrség letartóztatott egy Gherase György nevű egyént, aki az egyik bukaresti cégtől 350.000 leit sikkasztott. A sikkasztó Bukarestből motorkerékpáron Nagyváradra szökött, majd rövid tartózkodás után Temesvár felé folytatta útját. A központi rendőrigazgatóság a sikkasztásról értesítette az ország összes rendőrségeit és ilyen módon sikerült a sikkasztót, aki Magyarországra akart szökni, elfogni. Gherase Györgyöt beszállítják a temesvári esendőrpárancsnokságra, ahol kihallgatják.

* **A brassói református felsőkereskedelmi fiúiskola, amely az ország egyetlen magyar tannyelvű felekezeti szakiskolája és már 12 éve működik, az első osztályába felvesz felekezeti különbség nélkül olyan tanulókat, akik magyar anyanyelvűek és a gimnázium III-ik osztályát sikerrel elvégezték és abszolváló bizonyítvánnyal rendelkeznek. Examen de Admitere-t nem kell tenniük, felvételi vizsgálat nincs. Az iskola az általános műveltség mellett alapos szakképzést ad növendékeinek, akik a négy tanfolyam elvégzése után államérvényes, önkéntes jogot biztosító bizonyítványt nyernek. A tanulmányok folytatását is lehetővé teszik a kereskedelmi akadémián, a 2 éves közgazdasági akadémián, jegyzői tanfolyamon stb. A tanulók az 1931—32-ik tanévre szeptember 1—10. között iratkozhatnak be. Beiratkozni szándékozók július hó végéig jegyeztessek elő magukat az igazgatóságnál. Vidéki növendékek leveleire készséggel válaszol, valamint másirányú felvilágosítást nyújt és őket állandó tanári ellenőrzés és felügyelet alatt álló internátusban elhelyezi az igazgatóság. Brasov, Calea Victoriei No. 7.**

Lugoson

ugyanakkor jelenik meg a Déli Hírlap, mint

Temesvárott

— Gyertyámosi dalárda jubileuma. A Gyertyámosi Férfitársaság nagy ünnepek közepe felé ült meg fennállásának huszonöt éves jubileumát. A diszünnepeket megelőző este a dalegylet tagjai lampionmenetben végigvonultak Gyertyámoson, másnap délelőtti ünnepélyes istentisztelet volt, ezt követően megtartották a diszközgyűlést, amelyen a társdalárdák üdvözölték a jubiláns dalegyletet. Délután ünnepi hangversenyt rendeztek. A gyertyámosi dalegylet jubileuma alkalmából számosan keresték fel üdvözítő táviratokkal.

— A gazdasági helyzetet nem lehet esendőseggel szánálni. Slobozia okiráltságban községben a parasztok kapakkal és kaszákkal támadtak a csendőrök kíséretében megjelent adóvégrehajtóra, aki az egyik gazda ellen kitűzött árverést akarta megtartani. A végrehajtó és a csendőrök csak nagynehezen tudtak a faluból kijutni. A hatóság, tekintettel arra, hogy ezek az esetek mind gyakrabban ismétlődnek, nagyobb csendőrkülönít ményt küldött a faluba.

— Sikasztott és megszökött egy kolozsvári bankigazgató. Lőrinczy Mózes, a kolozsvári Kereskedelmi és Hitelintézet aligazgatója, megszökött. Lőrinczy különböző bűnös üzelmekkel nyitotta le a bankot, részben a pénzügyi ügyfeleit. Eltűnése után a kolozsvári ügyészséghez levelet intézett és abban közölte, hogy az üzelmeket egyedül követte el és miatta ne üldözzenek senkit. Lőrinczy a bank igazgatóságának teljes bizalmát bírta és állandóan a legjobb kolozsvári társaságokban forgózkodott.

* Az ipari munkaadók szindikátusa sorsjátékoknak 11-dik nyilvános húzása 1931. augusztus hó 16-án, vasárnap d. e. 10 órakor lesz Temesvárott I. ker., Jenőherceg-utca 20. sz. alatt. Jelenlegi húzás főnyereménye egy ebédlő és 200 ipari tárgy. A III-dik húzás szeptember hó 13-án tartatik, amelynek főnyereménye egy női szőrmebunda, IV-dik húzás október hó 18-án lesz és főnyereménye egy Bösendorfi zongora, V-dik húzás november hó 15-én tartatik, amelynek főnyereménye egy Buick autó. Minden egyes alkalomkor ezen főnyereményeken kívül 200 ipari tárgy sorsoltatik ki. Sorsjegyek az ipari szindikátusban kaphatók.

— Tolvaj szabadságos katona. Nemrégiben történt, hogy Schwarz Valentin nemesszentimihályi gazdának a gyarvarosi piacon ismeretlen tettes ellopja a lószerszámát. Hasonló feljelentést tett a rendőrségen Marján Janos pészaki gazdálkodó is, akinek a József-téren lopták el a lószerszámokat. A rendőrségnek most sikerült a tettest Florián Miklós gyiroki legény személyében elfogni, aki a temesvári ötös vadászrezdében teljesített katonai szolgálatot. Julius hónapban szabadságon volt és a lopásokat egyik társával hajtottá végre. A tolvaj katonát letartóztatták, míg társának kézrekerítésére folytatják a nyomozást.

— Felrobbant a cséplőgép kazánja. A bányai Nagysemlak községben Avran Lajos gazda udvarán cséplőgép és közben felrobbant a cséplőgép kazánja. A robbanás szerencsére emberéletben nem okozott kárt, de a szerkezet repülő parázs felgyújtotta a gazda buzáját, amely teljesen elhamvadt. Az anyagi kár huszezer lei.

Temesvár városa alatt kétszázötz kilóméter hosszúságban vonul el csatorna és ugyanennyi a vízvezetéki csőhálózat, mely ivóvízzel látja el a lakosságot

Ciurceu György mérnök, a temesvári városi vízmű és csatornázási vállalat vezetője, tegnap végigvezette a sajtó munkatársait ennek a két vállalatnak telepein. A kiránduláson nemcsak az összes lapok képviselői vettek részt, hanem ott volt Peter Julian dr. bányászati miniszteri igazgató, Popescu Misu képviselő és Sagovici S. dr. városi főjegyző is. A városi vízmű és csatornázási vállalat egyike a legjobb ilyenű intézményeknek Romániában. 1909-ben kezdték építeni és 1914-ben fejezték be, amikor átadták rendeltetésének. A hatalmas műnek három része van: az első az ivóvíztelep, a második az ipari és öntözősi vizet szolgáltató telep, a harmadik rész pedig a csatorna, amely végighalad az egész városon, felszedi a szennyvizet és az esővizet és azt a Bega-be vezeti. Az ivóvízberendezés három nagy és egymástól bizonyos távolságra eső kutacsporthból áll. Minden kutacsporthnak kilenc kutja van. A Vöröscsárda közelében levő kutacsporthnál van a szűrőberendezés is. Ide kerül különböző vezetékben szivattyúerővel a másik két kutacsporth tizennyolc kutjának vize is. A szűrő megtisztítja, a vastalanító berendezés pedig kivonja belőle a vasat és egyéb idegentartalmat. Mikor az ivóvíz a szűrőkön és vastalanító szerkezeten keresztülment, a víztornyokba indul. Az egyik víztorny a Gyárvárosban van, a má-

sik a Józsefvárosban. Csudálatos szerkezetű szivattyúk nyomják föl a vizet a víztornyok tizenkét emeletnyi magasságban levő tartányaiba, ahonnan az aztán előbb a főhálózatot, majd a házakba vezető mellékvezetéseken keresztül a háztartásokba kerül. Temesvár vízvezetéki hálózata most sincsen meg teljesen kihasználva, azonban mivel az ilyen közműnek mindig meg kell előznie a város fejlődését, most tervezik a kutacsporthok szaporítását, egy harmadik víztorny építését és egy második vastalanító létesítését.

Az ipari vállalatok nem ivóvizet használnak és ugyancsak nem ivóvízzel történik az utcák öntözése és az esetleges tüzoltás. Erre a célra a Bega-ból nyert vizet szolgálat, amelyet külön vezetékkel visznek el a város különböző részeibe. Szemben a városi turbinatelleppel van a vízmű második telepe, ahol a Bega-vizet veszik át a hálózatba. Két nagy bazén van ott, amelyben egyszerre sok ezer köbméter vizet fér el. A magasabban fekvő Bega-ból gépszerkezet hozza a folyóvizet ezekbe, ott megtisztítják ezt a vizet, majd pedig szivattyúkkal fölnyomják hosszú távolságra a Józsefvárosi víztornyba, ahol az ivóvíztorny alatt van egy másik tartány is a Bega-víz részére. Innen aztán az ivóvíztől teljesen különálló hálózat viszi szét a bega-vizet az utcák alatt és az egyes ipartelepekre.

A harmadik része ennek a nagy szabású berendezésnek a csatorna. Ez összesen kétszázötz kilóméter hálózatu és a Gyárvárosból kezd egyre lejtősödik, hogy a víz természetes lefolyása legyen.

A csatorna veszi föl magába a háza és az illemhelyek szennyvizét. A utcai rácsos csatornanyílásokon keresztül befolyik a csatornába az esővíz is. A csatorna legmélyebb része a városon kívül a módosi hírnál van. Ott külön — úgynevezett derítő — berendezések tisztítják meg a vizet a szennytől, amely külön földtartányokba vezetnek el. A megtisztított vizet a magasabban fekvő Bega-ba szivattyúk viszik bele, ahol az tovább folyik. A földtartányokban levő szenny megszárad, szagát állandó gipszhintéssel veszik el és aztán eladják keleszteteknek, mezőgazdaságoknál trágyaként.

Az újságíróknak a vízmű és csatorna berendezését Ciurceu György mérnök szakszerűen és laikusok számára mégis érthetően magyarázta meg. A látottak alapján azonban külön nagy előadást tart pénteken délután hat órakor városházán. Ezen az előadáson sajtó képviselőin kívül résztvesznek az ideiglenes bizottság tagjai is. Az előadás keretén belül fogjuk ismertetni Ciurceu mérnök a vízmű és csatornahálózat fejlesztési és nagyobbitási terveit is.

— Nyugdíjas altisztek földigényjogosultsága. A katonai nyugdíjgyesület temesvári fiókja felhívja a tovább szolgáló altisztek figyelmét arra a körülményre, hogy mindazok a nyugdíjas altisztek, akik földigényjogosultságukat ezideig még nem jelentették be, ez év augusztus 15-ig annál is inkább jelentsek be a hadügyminiszteriumban, mert a határidő elmulasztása esetén földigényjogosultságukat elvesztik.

— Anyakönyvi hírek. Született: Bingert Ilona. Meghaltak: Csiki Erzsébet 58, Fara Miloszáv 79, Klauber Regina 85 és Halmai Mária 78 éves korában.

— A törvényiszteelő temesvári pékek. A pénzügyigazgatóság és a temesvári dohányjövédéki hivatal közölte tegnap váratlanul kenyérbélyeg razziaát tartottak a temesvári pékműhelyekben. A bizottság megállapította, hogy a temesvári pékek a törvény előírásait mindenben pontosan betartják és közülük egyetlen egy sem követett el kihágást.

— Férje politikája a halálba kergette. Marosvásárhelyen tragikus öngyilkosság történt. Turnovszky Sándor dr. volt bihari református pap, jelenleg marosvásárhelyi ügyvéd felesége megmérgezte magát és meghalt. A szerencsétlen asszony

nyagváradi uricsaládból származó és Marosvásárhelyen, ahol férje ügyvéd, eleinte nagy szerepet vitt. Utóbb azonban férjének radikális politikai nézetei és a különböző gazdasági bajok kihatással voltak társadalmi elhelyezkedésére, Turnovszky-né a helyzettel nem tudott megbékélni és megvált az élettől. Nagy részvét mellett temették el.

* Dr. Velicsek Szanatórium Bocs Montana. A Bánát egyetlen fizikálidiétás gyógyintézete, gyönyörű erdővidéken, kitűnő ozonduz levegőnyugalmas helyen. Kitűnően javul az idegrendszer, légszervelemémésztőszervek, anyagcsere, vérérdstb. bántalmaknál. Kitűnő gyógyhely lábazók, testileg és szellemileg kimerültek számára. Elsőrendű diétakonyha, egyéni kezelés, saját tehenészet. Prospektus, évad szeptember végéig.

— Egyetemi hallgatók tanulmány szabadsága. A hadügyminiszter a egyetemi és felsőiskolai hallgatók tanulmányi szabadság megadása iránti kérények benyújtásának határidőjét augusztus huszadikáig meghosszabbította. A kérényeket az illetékes hadfővezető parancsnoksághoz kell benyújtani.

+ Vidékiek figyelmébe! Győződj meg róla, hogy jól étkezni csakis Tisztviselő konyhán (volt Kobelt-kerület). Állandóan finom házikoszt kapható. Abonánsok házonkívül is felvétetnek. Menü 25–30 lei. Vacsora étla szerint 20 lei.

Ingyen nem

de a Déli Hírlap idei nyaralattási akciójával rendkívül olcsón

utazhat

bárbová anélkül, hogy akár jegyről vagy vízumról kellene gondoskodnia. Előre lefoglalunk szobát panziókban és szállodákban.

Egyéni és társasutazások!
Az egyéni utazás nem drágább!

6000.- LEI a tizenegynapos program utazással, vasúti jeggyel, szállodával, ellátással és bármely olasz fürdőhelyen való tartózkodással.

Felvilágosítás és prospektus a Déli Hírlapnál

Rádió

Szerda. (Augusztus 12.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 10: Gramofonzene. 6 óra: Román könnyű zene. 7 óra 10: A rádiózenekar hangversenye. 8 óra 20: Gramofonzene. 8 óra 40: Mihailidia énekesnő dalesteje. 9 óra: eidmann saxophonművész hangversenye. 9 óra 45: Zongorahangverseny. 10 óra 15: Hegedűhangverseny. **Budapest.** 9 óra 15: A második honvédegyezred zenekarának hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangversenyolytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: Gramofonzene. 12 óra 25: Hírek. 2 óra 35: A gramofonzene folytatása. 2 óra 45: Árfolyamhírek. 4 óra: Dénes László dr. előadása. 4 óra 45: Hírek. 5 óra: Idegen bánya című novella felolvasása. 6 óra: Radosné Bock Hilda énekszámai szammelzene kísérettel. 6 óra: Rákosi Jenő emlékeiből felolvas Rákosi Szidi. 6 óra 30: A Városi Színház zenekarának hangversenye. 7 óra 50: Nyári örömkönyvi gondok. Karinthy Frigyes előadása. 8 óra 15: Hont Erzsébet és Cselényi József magyar dalokat énekel Horváth Gyula és cigányzenekarának, valamint Polgár Tibor zongorakísérettel. 9 óra 20: Jazz-átiratok. Két zongorán előadják Kondor Leó és Polgár Tibor. 10 óra: Hírek. 10 óra 15: Friedrich Arendt németnyelvű előadása. Utána győri Vörös Misi és cigányzenekarának hangversenye az Emke kávéházból. **Bécs.** 4 óra: Délutáni hangverseny. 5 óra 15: 20: Gramofonzene. 9 óra: Verdi: bauer Mátyás bécsi duettisták dala. 8 óra 25: Közvetítés Salzburgból. 10 óra 20: A Gaudriot jazzzenekar hangversenye. **Belgrád.** 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 45: Könnyű zene. 7 óra: Citerajáték. 7 óra 30: Gramofonzene. 10 óra 50: Szórakoztató zene. **Langeneburg.** 8 óra: Szórakoztató zene. 11 óra 10: Kávéházi zene. **Milánó.** 7 óra 15: Könnyű zene. 8 óra 45: Kamarazene. 10 óra: Táncczene. **Prága.** 7 óra 25: Tamburicazenekar hangversenye. 7 óra 55: Katonazene. 9 óra: A rádiózenekar hangversenye. 10 óra 15: Orgonajáték. **Róma.** 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Hangverseny. **Strassburg.** 8 óra 45: Zenekari hangverseny. **Varsó.** 7 óra 20: Gramofonzene. 8 óra 15: A filharmonikusok népszerű hangversenye. 11 óra: Táncczene.

Csütörtök. (Augusztus 13.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 20: Gramofonzene. 9 óra: Dumitrescu baritonénekes dalesteje. 9 óra 20: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 10 óra 15: A hangverseny folytatása. **Budapest.** 9 óra 15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: Szmirnov Szergej orosz balalajka-zenekarának hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Árfolyamhírek. 4 óra: Oseink fegyverze. Meister Ferenc dr. előadása. 4 óra 25: Rác Zsiga

és cigányzenekarának hangversenye. 4 óra 45: Hírek. 5 óra 30: Radó Árpád felolvasása. 5 óra 50: Hangverseny Kenéz Lili (zongora) Zoltán Irén (ének) és Setét György (hegedű) közreműködésével. 7 óra 10: Lányi Géza lakodalma. Faragó Jenő előadása. 7 óra 25: Gramofonzene. 8 óra: A Budapesti Hangversenyzenekar játéka a budapesti növény és állatkertből. Közreműködik Gál Marcell hegedűművész. 9 óra 20: Hírek. A hangverseny után időjárás, majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a margitszigeti Márkus-étteremből. **Bécs.** 7 óra 40: Humoros előadások.

Péntek. (Augusztus 14.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: A rádiózenekar hangversenye. 7 óra 10: A hangverseny folytatása. 8 óra Rigolettó című operájának előadása. **Budapest.** 9 óra 15: Zenekari hangverseny. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: Hangverseny Taksonyi Piroška (ének) és Vincze László (gordonka) közreműködésével. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Árfolyamhírek. 4 óra 10: Üvegéből készült épületek. Knapp Oszkár dr. előadása. 4 óra 45: Hírek. 5 óra: Vigasztalás.

Siklóssy Pál dr. novellája. 5 óra 30: Az első honvéd-gyalogezred zenekarának hangversenye az Erzsébet-téri kioszkból. 6 óra 45: Miért szép város Budapest? Jeszenszki Sándor előadása. 7 óra 15: Rella Gabriella magyar dalokat ad elő Bura Sándor és cigányzenekarának kísérettel. 8 óra 15: A szerelmi házasság című vígjáték előadása a stúdióból. Utána hírek, gramofonzene. 11 óra: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. **Bécs.** 4 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra: Az álomexpressz című operett előadása. 11 óra: Táncczene. **Belgrád.** 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 45: Könnyű zene. 7 óra: Cigányzene. 7 óra 40: Gramofonzene. 8 óra 30: Hangverseny. 10 óra 50: Divatos dalok. **Langenberg.** 8 óra: Vidám est. 10 óra: Hírek, majd kávéházi zene. **Milánó.** 7 óra 40: Gramofonzene. 9 óra: Tarka hangverseny. **Prága.** 7 óra 30: Ária és dalest. 7 óra 55: Tarka óra. 9 óra: Csellójáték. 9 óra 30: Zongorahangverseny. **Róma.** 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Operettelőadás. **Strassburg.** 7 óra: Karének. 7 óra 45: Gramofonzene. 8 óra 30: Balalajka-zenekar hangversenye. **Varsó.** 7 óra 20: Gramofonzene. 8 óra 15: A varsói filharmonikusok szimfonikus hangversenye Kowalszki hegedűművész közreműködésével. 10 óra 30: Könnyű és táncczene.

Közgazdaság

A svéd gyufalovagok maszlagot akarnak etetni a közönséggel, amikor látszólag leszállítják a gyufa árát

A svéd gyufakartel, amely Kreuger Ivor mindenható vezetése alatt áll és rövid romániai szereplése alatt a milliók szízeit szerezte, hihetetlen dologra készül. Akár hiszi valaki, akár nem, a svédek ousőbb akarják tenni a gyufát. Az emberek ugyanis nem igen veszik a gyufát, amelynek ára dobozonként három lei. Inkább kovát és taplót és titokban öngyújtót használnak, de a méregdrága gyufa nem kell nekik. Tíz év előtt egy skatulyában még hetven szál gyufa volt. Amikor a gyufaárak az állami monopóliumjövődék tulajdonába mentek át, már csak ötven-ötvenöt szál gyufa került egy dobozba, Kreugerék azonban ezt a mennyiséget is csökkentették és dobozonként negyvenhárom-negyvenhét gyufát adnak. Ezzel szemben a gyufa ára, amely néhány év előtt dobozonként még

csak egy lei volt, ma már három lei. Kreugeréknek a temesvári, bukaresti és kolozsvári gyufagyárakban sok-sok millió teli gyufadobozuk fekszik. A bajon úgy próbáltak segíteni, hogy a munkások ötven százalékát június elsején elbocsátották. Azonban a termelés még így is felülmúlja a keresletet. Ez a körülmény készítette aztán rá a svédek, hogy a gyufa árát leszállítsák. Elhatározták, hogy egy skatulya gyufa ára ezentul két lei lesz. Ezzel szemben a dobozok magassága is az eddiginél csekélyebb lesz úgy, hogy a skatulyákba ezentul csak harminc-harmincöt szál gyufa fog beférni. A leszállított áru gyufa tehát nem lesz ousőbb mint ma. Az egész csak maszlag, mert az árleszállítás mellett egy leinek megfelelően kevesebb gyufát is adnak a közönségnek.

Potom pénzért társasutazások a nyár folvamán:

Párisba. Indulás augusztus 16 és szeptember 3.
Kirándulás Jugoszlávián és Dalmácián át Görögországba. Indulás minden hó 30-án.

Felvilágosítás a Déli Hírlap kiadóhivatalában

A román-magyar kereskedelmi tárgyalásokat tegnap délben Szinájában befejezték és az egyezményt a két ország megbízottai aláírták. Az egyezményben a romániai marhakivitel tekintetében kielégítő megállapodás történt. Ami a Romániából szállítandó tüzfát illeti, Magyarország bizonyos mennyiséget vammmentesen enged az országba, ezen a mennyiségen felül pedig kedvezményes tarifát biztosít a Romániából szállítandó tüzfának.

Brailai terményárak. (Augusztus 11 Déli zárlat.) Harmadosztályu buza 275 lei kiviteli prémiummal együtt Zab 225, tengeri 185 lei százkilónként. Forgalom gyenge. Irányzat lanya. Vételkedv nincs. A brailai buzaárak mégis harminc leiel jobbak a bányási buzaáraknál.

Gabonáarak magánárfolyama. A napi terményárak a Dengl és Kleinmann gabonabizományi iroda jelentése szerint a következők: buza prémiummal 230-235 lei, prémium nélkül 145-150 lei, tengeri 250 lei, takarmány árpa 220 lei, zab 280 lei, reepe 560 lei, lenese 575 lei százkilónként. A búzában az irányzat lanya.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 305, Párisban 15.20. Mai árfolyamok a következők: angol font 816.50, dollár 163.25, hollandi forint 68.25, dinár 2.99, francia frank 6.61, olasz lira 8.82, cseh korona 5, német márka 39.88, osztrák schilling 23.68, magyar pengő 27.50, svájci frank 32.90, belgas (6t belga frank) 23.53.

Mozi

ALRAUNE

A Capitol-mozi új hangosfilmje

Hans Heinz Ewers hasonnevű regényének filmváltozata az utóbbi évek egyik legsikerültebb filmalkotása, melynek cselekménye az élet és teremtés tudományos alapon való előállításának problémájával foglalkozik és ezért a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. Érdekes cselekménye mellett azonban még művészi és nívós a film, melynek rendezője nagyon is értett hozzá, hogy mindent a legkifejezőbb módon jelezzen, anélkül, hogy a jóízű határát túllépne. A film cselekményének középpontjában Alraune, egy akasztott gyilkos és utcaleány gyermeke áll, aki végzetes hatást gyakorol a férfiakra. Alraune az egyik férfit a másik után teszi tönkre, amikor utjába kerül az igazi, akibe halálosan beleszeret. Végzete azonban ekkor sem hagyja el, mire Alraune, hogy a szeretett férfit megmentse, a saját életét áldozza fel. Brigitte Helm a főszerepben kitűnő és meggyőző alakítással remekel. Brinken tanár szerepében Albert Bassermann nyújt nagyszerű alakítást, de a többi szereplők Agnes Straub, Bernhard Götzke, Lecho A., Koval-Sankorski L. kifejező előadásukkal nagyban hozzájárulnak a film sikeréhez. A ma este bemutatásra kerülő új beszélőfilm előreláthatólag nagy sikert fog aratni Temesvárott.

Mozik mai műsora.

Belvárosi Capitol mozi: Alraune. (Beszélő film.)
Forum mozi: A császár szerelme. (Beszélő film.)
Gyárvárosi Apolló mozi: A korvettkapitány. (Beszélő film.)

Apróhirdetések

Apróhirdetés első és eredendő ára.

Egyes szó ára:

Levelezés és házasság rovatban négy lei, vastagabb betűvel hat lei. Legkisebb hirdetés harminc lei.

Lakás, Adás-vétel, Alkalmazás és egyéb rovatban három lei, vastagabb betűvel öt lei. Legkisebb hirdetés harminc lei.

Állatkerezők szavankint két lei, fűzetnek, vastagabb betűvel három lei. Legkisebb apróhirdetés húsz lei, többszöri közlés esetén egyenként tizenöt lei.

A hirdetés díj minden esetben előre fizetendő, mert számlakiírás és génybeszedő kiküldetése megdrágítja a hirdetést.

Jelíges hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jelíggel ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetéseket felvesz:

Belvárosban: Déli Hirlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4.

Gyárvárosban: Kardos-trafik, Kossuth-tér és Gránátos-utca sark.

Józsefvárosban: March-trafik, Küttel-tér.

Alkalmazás

Könnyen szép keresetű jut ha helyi képviselőtűnket elvállalja. Személyes jelentkezéseket naponként kérünk d. e. 10-1 óráig és d. u. 5-7-ig. Cím a kiadóhivatalban. (2120)

Mindenes szakácsnő azonnali belépésre kerestetik. Cím a kiadóban. (2147)

Lakás

Uri lakás

I. em. balkonnal 5 szoba, alkov, előszoba és mellékhelyiségek, kiadó november 1 ére. Bővebbet IV., Bulv. Carol (Hunyadi-ut) 15. a házmesternél. (2076)

Két szobából álló ház kiadó. Ujfreidorf, XV., utca 34 sz. (2145)

Adás-vétel

Oregség miatt eladó jó állapotban levő község háza melletti ház egyedül álló, jólmenő üzlettel és kocsimával, melléképületekkel együtt. Megtekinthető: Nicolin Dusan, Soca No. 114. (2089)

Eladó

sarokház, három nagy lakással, közel a Belvároshoz, Bővebbet Jánosinál IV., Bem-u. 28. Herzl iroda. Telefon 16-04. (2114)

Kis darálómalom

2 q óraüzemképességgel olcsón eladó. Németh Károlynál, Gyárváros, Nagyszák utca 10. (2137)

Hat hetes japán

fajlibák eladó. Cím a kiadóban. (2140)

Függő lámpa

szép, csillárszerű olcsón eladó. Gyárváros, Széna-tér 8. Schattelesz, (2144)

A nótataragó

Oexel-Rónay Mihály báró kis regénye a való életből

(3. folytatás)

Minden jog fentartva.

Parlangi Agnesnek meg ettől kezdve rivórsra változott sorsa. Belesírta új nótája fájdalmas keservébe:

Jaj annak jaj, aki szivből szeret, Én Istenem, vedd ki a szívemet. Vedd ki, vedd ki a szívemet, s tégy egy követ oda...

Hogy ne fájjon, ne sajogjon, s ne szeressen soha.

IV.

Szentivánnap délután csendítettek a kisharanggal, három pap indult a Sárrétsorran Göbolyös Kiss Bálintot temetni.

Rátartós ember volt, amíg élt, hanem volt is neki mire, lévén harmadik legnagyobb gazdája falujának! És most egyik napról a másikra nagyhirtelen mégis magához szólította az Ur kegyelme.

A tizenhárom versszakos buszusztató alatt — amely ugyanannyi forintokba, került — Ködmen Juliska valahogy a világoskék atillás gyászoló fiu, Káplár ur Kiss Mihály oldalára jutott, s ott is szorult a temetés végeztéig.

Csak néhány napot töltött otthon, jobban mondva Zsoldosék házában az új telkesgazda, s rukkolt vissza Debrecenbe a Vilmos-huszárok második századához, még hátralevő idejét október elsejéig leiszolgálni.

Sára öreganyónak olybá tetszett, mintha ezen pár nap alatt szemét vetett volna az unokaleányára és agyába furódott tőle a gondolat, hogy nagygazdasszonyt csinál majd a Juliskából. A gondolatától vágya támadt, belőle reménye ébredt és elkezdett Göbolyösnél példázni, hogy asszony kell az új gazdának... amiben az egyetértett.

A szavakból bőbeszéd lett, ettől összeszeretkeztek, s addig addig, hogy egyszer elhatározták — egy párt csinálnak a gyerekekből.

Hanem nem vigyáztak, hogy fel ne kerüljön a pletyka, a szerelem megrontója.

Ezen közben Putyora András valahol Félégyháza magasságában legeltette a csikókat, s csinálta az alföldisugta szerelmes szép nótákat.

Egész nyáron hasztalanul epkedett, nem jutott be Dorozsmára, s az Átokháza majorba is csak szeptember vége felé küldték be egy üzenettel. Korán este, visszafelé indultában, aztán nagyot dobant szíve, mert vágatásnyira tudta magát mátkájától.

A szívnak parancsolni nehéz, szavát fogadni annál könnyebb... András Dorozsmának fordította a ló fejét.

Csak harmadszori zörgetésre tárt fel a hófehér ház rozmaringos kis ablaka és kidugta rajta fejét — Sára szíle.

A csikóslegény köszönését alig alig hogy fogadta és rávált:

— Mi kell neked?

— Juliskához jöttem volna...

Erre olyan csunyán nézte, mint-ha rablógylókat látna, rárikácsolt:

— Kint alszik már a pitvarban,

— s bevágta az ablakszárnyát.

András bámult. Aztán megcsóváta fejét, körülfordította lovát, s elvágatott a ménéshez.

Másnap este nótát küldött a holdvilágos menybolt felé: Nyisd ki babám az ajtót.

Nem lehet, mert meghallják a szomszédok...

Mikor a napok rövidülni kezdtek, Átokháznak fordították a grófi ménest, lassan legeltetve terelgették hazafelé, hogy az első hó hulltára behajthassák az istállóba. A csikósok Andrásnak egy újabb dalát énekelték:

Szabad a madárnak ágról-ágra szállni,

Nem szabad én nekem a rózsámhoz járni.

Áld meg Isten, áld meg szeretőm házát,

De schasem áld meg a benne lakóját.

Október elején hirtelen keményre fagyott az avar, le kellett kötni a grófi ménest. András rákövetkező vasárnap beállított Dorozsmára, hanem valami merésztelenség az öregsziülével szemben nem engedte beköszönni Juliskáék lakásába, csak ténfergett az utcájukban, hátha talán megláthatná. Miután hasztalan leste, nóta utján üzent neki:

Feketeszáru eseresznye

Rabok vagyok, szívem szentje...

Éppen akkor kezdtek Átokháza major kétemeletes hambárjában szállításra nagy rostákon átszelelni a buzatermést. Parlangi Agnes ott dolgozott a lányok között. Egy délidőben kézenfogva ögyelgett Vázó Rozával a kerekeskut tájkában, éppen mikor a csikóslegények pitlikben hordták róla a vizet az istállóba. Ahogy András a két lányt megpillantotta, földre állította a pikliket és elébük kiáltotta:

— Hol jártok itt mifelénk, te?

Összeálltak egy keveset beszélgetni. András megajánlotta nekik, hogy estére elkíséri egy darabon hazafelé... Ezt Agnes alig győzte várni. Este aztán mindjárt megkérdezte tőle: igaz-e, amit a faluban a verebek is csiripelnek, hogy Tóth Juliska Göbolyös Miska párja lézen?

A bojtár erre hirtelenül megállott, egy nagyot nyelt, majd felfelszisszent, fejébe nyomta a kalapját, s mondott egy nótakezdetet:

— Nem zörög a falevél, ha a szél nem fujja... hűgám!

Másnap este a major kijáratánál várta Agnest, elment vele Dorozsmáig s új nótára tanította, hogy vigye el Juliskának:

Azt beszélik a faluban, másnak nyujtod kezedet,

Vigyázz kislány, ne hogy velem csaljad a szívemet.

Boldogtalan leszel rózsám, ezen s a másvilágban.

Engem pedig elemészt a szívetépő fájdalom.

Ezen nóta hallatára Juliska ugyelkezdett siránkozni, hogy alig lehetett elcsukló szavát megérteni.

Kihallotta a konyhába az ott falkozó szüle, becsoszogott a nyokhoz, s kipörölte Parlangi Agnest; hogy ne bántsa kisleányt. Ezt meg elkezdte becözgetni, beszélni.

András pedig hasztalan várt leletre.

Egy hét múlva Vázó Rozá újabb nótát küldött tehát Juliskának:

Zöld a kőkény, majd megkékül, Most vagyok szerető nélkül.

Majd megérik feketére, Találok még szeretőre.

Erre sem kapott feleletet Julikától. Ehelyett szörnyen felduzzará a rostáló leányok, piszesémiatt Orrosnak elcsufnevezett ügyelője, Pátkai Péter epeje, után azt vélelmezte, hogy Agnes értette a találandó újabb szereje alatt. Ezt pedig ő, mint új vegyember, saját magának számlavala. Rá is lesett egy sötét esházuk előtt és elhívta feleség Hanem a lány egyszeriben aprénnel fizette ki: leorrosbácsizs azt vetette, jobban tenné, ha ok sabban jártatná a pihent esztét.

Péter leforrázva állott odább.

Következő vasárnap délután oállott Ködmen Julis elé a Háró Rózsa vendéglőben Bödrő János csikósbojtár és azt mondta:

— Ide hallgass, Szépjuliska! N tával üzen neked a nóták faragó, Hallgass meg és felelj reá! Aztalalolta:

Akkor gyere mikor mondom, Csizmad sarka ne kopogjon.

A sarkantyud ne peregjen, Hogy a szülém fel ne keljen!

Juliska szemében fellobbant sértett harag. Hátát penderitet Csikósandrás küldöttének, azzugy faképnél találta hagyni, akcsak egy mézesbábot. Elvihette eairül a küldőjének.

Mikor András a hirt este meghallotta, zsebregyürte a mátkákendőt, belefújt a furulyába, nemsokára így pattogott már nóta:

Ködmen Julis pirosselyem kedője,

Nem lobog már, hej Végh András zsebébe!

Reggel aztán elébük szaladt falu felől közeledő leányoknak:

— Ide hallgassatok lányok! Tudok egy új esárdásnótát:

Hallod-e, hallod-e szép Juliskám Az orcád, az orcád mért oly havány?

Pirosító kéne rája, nem sok csak egy métermázs...

Gombház, ha elszakad lesz más, Csak járjál utána...

A lányok visítözva körül fogták — Gombház, András! Ha leszaka lesz más... — s mentek vele majorba.

Másik vasárnap azt kérdezte Juliskától Parlangi Agnes a táncnál:

— Tudod már a gombház nótát Juliska erre csak hallgatott, mintha tényleg halavány lett volna a arca.

— Ujabb is van — mondta Agnes és dalolta:

Visszaadom a keszkenőd, Van már neked más szeretőd.

Ha a gyűrűm visszaadod, Lehet már más a galambod.

(Folyt. köv.)